FRA EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

GUIA PRÀCTICA

CIUTATS DE DRETS HUMANS A LA UNIÓ EUROPEA

GUIA PER AJUDAR LES AUTORITATS LOCALS A INTEGRAR ELS DRETS HUMANS EN LA VIDA QUOTIDIANA DE LES PERSONES

Abreviatures principals

CE	Consell d'Europa
FRA	Agència de Drets Fonamentals de la Unió Europea
EBDH	enfocament basat en els drets humans
LGTBIQ	lesbianes, gais, trans, bisexuals, intersexuals, *queer* i persones no binàries
ONG	organització no governamental
INDH	Institut Nacional de Drets Humans
OACNUDH	Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Drets Humans
ODS	objectiu de desenvolupament sostenible
ONU	Organització de les Nacions Unides
ONU-Hàbitat	Programa de les Nacions Unides per als Assentaments Humans

Manuscrit enllestit el març del 2022

© Agència de Drets Fonamentals de la Unió Europea, 2023

S'autoritza la reproducció d'aquest document sempre que se'n citi la font.

Per a l'ús o reproducció de les fotografies o de la resta de material que no estigui protegit pels drets d'autor de l'Agència de Drets Fonamentals de la Unió Europea, cal sol·licitar permís directament als titulars dels drets d'autor.

L'Agència de Drets Fonamentals de la Unió Europea ni cap persona que actuï en nom de l'Agència és responsable de l'ús que es faci de la informació següent.

Aquest document ha estat traduit de l'anglès (*Human rights cities in the European Union – A guide to support local authorities in making human rights part of people's daily life*) per l'Ajuntament de Barcelona. La FRA no es fa responsable d'aquesta traducció.

Luxemburg: Oficina de Publicacions de la Unió Europea, 2023

Print	ISBN 978-92-9461-923-5	doi:10.2811/471845	TK-02-21-824-CA-C
PDF	ISBN 978-92-9461-920-4	doi:10.2811/5147	TK-02-21-824-CA-N

Crèdits de les fotografies:
Coberta: © iStock/vitomirov
Pàgina 1: © FRA
Pàgina 3: © blvdone/stock.adobe.com
Pàgina 4: © Valmedia/stock.adobe.com
Pàgina 5: © Tom Wang/stock.adobe.com
Pàgina 6: © Ciutat de Lund, fotògrafa: Eva-Marie Johnsson
Pàgina 8: © Oficina dels Drets Humans de la ciutat de Nuremberg, fotògraf: Lothar Mantel
Pàgina 12: © Stadt Wien
Pàgina 20: © Consell de Drets Humans de Graz
Pàgina 29: © FRA
Pàgina 41: © FRA

Quina utilitat té aquesta guia per a les ciutats?

Aquesta guia pot ser útil per a les ciutats que vulguin millorar les seves iniciatives de respecte pels drets humans. Té com a objectiu encoratjar les autoritats locals a adoptar uns estàndards de drets humans més rigorosos. Es basa en la idea de fomentar i promoure l'aprenentatge mutu sobre els drets humans i fonamentals.

Aquesta guia és fruit de la col·laboració entre l'Agència de Drets Fonamentals (FRA, per les seves sigles en anglès) de la Unió Europea, un grup de ciutats de drets humans i un conjunt de professionals de la UE.

Aquesta guia s'inspira en les prometedores pràctiques i experiències de diverses ciutats, regions, experts i expertes, organitzacions internacionals i xarxes que es poden trobar en l'informe de l'FRA "Human rights cities in the EU: A framework for reinforcing rights locally" ("Ciutats de drets humans a la UE: un marc per reforçar els drets a nivell local").

Més informació a:

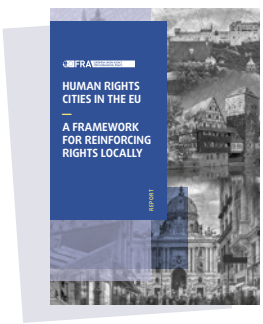

"Human rights cities in the EU: A framework for reinforcing rights locally" (europa.eu)

Podeu veure el vídeo aquí:

Ciutats de Drets Humans | Agència de Drets Fonamentals de la Unió Europea (europa.eu)

Les solucions universals no existeixen

Les autoritats locals tenen el deure de respectar els drets humans i fonamentals. No obstant això, cada ciutat, poble, municipi i regió de la UE té una estructura, una composició, una capacitat i una mida diferents.
→ El caràcter d'aquesta guia és genèric. S'ha d'interpretar tenint en compte els contexts nacionals i locals específics, incloent-hi les tradicions i els poders constitucionals.

No cal sotmetre's a cap procés d'acreditació per esdevenir una ciutat de drets humans, ja que es basa en un model d'autodeclaració.
→ Les autoritats locals poden inspirar-se en aquesta guia per dissenyar i aplicar les seves pròpies polítiques i estratègies pas a pas.

Què és una "ciutat de drets humans"?

Una ciutat pot rebre aquest segell si l'Administració local, les organitzacions locals de base i la ciutadania s'hi comprometen mitjançant una declaració i treballen conjuntament per mantenir les normes i els reglaments internacionals en matèria de drets humans. La ciutat pren mesures per complir aquestes normes i per elaborar polítiques basades en drets pel que fa a tota una sèrie de reptes, de manera que contribueix al respecte i la promoció dels drets humans.

Més enllà de la ciutat

El terme genèric *ciutat* es pot aplicar a diverses àrees administratives, com ara localitats, municipis, districtes, comarques, províncies i regions.

La iniciativa de les ciutats de drets humans va començar l'any 1997 a Rosario, Argentina. Des de llavors, nombroses administracions locals de tot el món l'han adoptada, com ara Porto Alegre (Brasil), Jakarta (Indonèsia), Gwangju i Seül (Corea del Sud), York (Regne Unit) o la ciutat de Washington (Estats Units). A la UE, s'ha adoptat a ciutats com Graz, Salzburg i Viena (Àustria), Torí (Itàlia), Middelburg i Utrecht (Països Baixos), Barcelona i València (Espanya) i Lund (Suècia). Altres ciutats com Turku (Finlàndia) estan en procés d'aconseguir l'estatus de ciutat de drets humans.

Drets humans o drets fonamentals?

El terme *drets humans* fa referència als drets civils, polítics, econòmics, socials i culturals que s'estableixen en els instruments jurídics internacionals. El terme *drets fonamentals* fa referència als drets que s'inclouen en la Carta de drets fonamentals de la UE i que es reflecteixen en els principis generals de la legislació de la UE.

→ Aquesta guia tracta sobre l'aplicació dels drets humans i fonamentals en l'àmbit local. Per facilitar-ne la interpretació, aquesta guia fa servir el terme drets humans per referir-se a tots dos conjunts de drets. Més informació a: **https://keydifferences.com/difference-between-fundamental-rights-and-human-rights.html**

Localització dels drets humans per aconseguir que s'integrin en la vida quotidiana de les persones

La majoria de persones de la UE viuen a les ciutats i zones urbanes. Per això són el punt de partida perfecte per fer dels drets humans, de la democràcia i de l'estat de dret una realitat. Aquests són els valors universals en què es fonamenta la UE. Gran part de la feina diària de les administracions locals està vinculada directament als drets humans. En són exemple l'accés a l'habitatge o a l'assistència sanitària, la gestió dels espais públics, el suport a la inclusió social, la participació en el debat públic o el foment de la democràcia local.

Les ciutats ja posen en pràctica mesures en matèria de drets humans mitjançant polítiques sectorials locals, com ara els ajuts per millorar la prestació de serveis a infants i joves i el suport a les persones grans o sense llar. Aquest tipus de polítiques també milloren la inclusió de les persones gitanes i la integració de les persones migrants. Tanmateix, aquestes activitats no sempre fan referència als drets humans.

"Esdevenir una ciutat de drets humans implica vincular explícitament aquestes activitats a les obligacions en matèria de drets humans i fonamentals. Això pot tenir un efecte revitalitzador, que augmenti la confiança en l'Administració local i fomenti els debats públics que, finalment, contribueixen a crear unes societats més justes per a tothom."

Michael O'Flaherty, director de l'Agència de Drets Fonamentals de la UE

"Els drets humans són drets universals. Ajuden a apropar les persones i a bastir ponts dins de la societat. Pertoca als governs i a les institucions públiques protegir els drets humans i garantir una vida amb dignitat i llibertat per a totes i cadascuna de les persones."

Michael Ludwig, alcalde i governador de Viena, Àustria

Nou de cada deu persones a la UE creuen que els drets humans són importants a l'hora de crear una societat més justa.

L'**Enquesta de drets fonamentals** de l'FRA va recopilar informació sobre les experiències, percepcions i opinions de 35.000 persones dels 27 estats membres de la UE, de Macedònia del Nord i del Regne Unit sobre una sèrie de qüestions relacionades amb els drets humans. Les conclusions mostren que, en general, les persones creuen que els drets humans poden tenir un paper útil i significatiu en les seves vides, però que les desigualtats poden afectar fortament la seva percepció sobre aquests drets. Com més dificultats tenen les persones en el dia a dia, menys senten que se'ls apliquin els drets humans. L'enquesta també mostra la necessitat que els serveis públics, també a escala local, siguin transparents i fiables i que es prestin sense discriminacions.

"Crec que des de les ciutats hem de construir un front comú a favor dels drets humans i en contra el racisme i la discriminació. [...] No hi ha persones de primera ni de segona; tothom ha de gaudir dels mateixos drets bàsics."

Ada Colau, alcaldessa de Barcelona, Espanya

Drets humans: el compliment d'una obligació legal

Les administracions nacionals, regionals i locals, i també les ciutats, són "garants dels drets": tenen el deure de respectar, promoure i complir els drets humans i d'actuar quan es vulnerin. El seu deure és protegir els "subjectes dels drets": aquelles persones a qui corresponen els drets i les llibertats en virtut de les convencions, les cartes i els tractats internacionals i europeus que hagin ratificat els estats.

"Respectar i promoure els drets humans és una tasca que no acaba mai. Es va fer especialment palès en temps de pandèmia. Penseu en el dret al treball, a la salut, a l'educació o a l'accés als serveis públics de les persones amb discapacitat. Per a les persones, els drets humans no són quelcom abstracte, llunyà, que preocupa en altres països. Els drets humans cobren sentit a casa, a les nostres ciutats."

Linda Voortman, coalcaldessa d'Utrecht, Països Baixos

Aquestes obligacions vinculen tots els tipus d'administracions locals de zones urbanes o rurals, independentment de la seva mida o de les competències constitucionals.

"Esdevenir una ciutat de drets humans ha estat una manera de crear igualtat d'oportunitats per a tota la nostra ciutadania i d'expressar clarament la voluntat de treballar conjuntament amb altres ciutats d'Europa. La major part de la nostra ciutadania, al voltant del 70 %, viu avui dia a les ciutats. No hem d'oblidar, però, les zones rurals, ja que la nostra obligació és impulsar la igualtat de drets per a tothom. A Lund, aspirem a incloure tot el terme municipal, és a dir, tant la zona urbana com la rural, en les nostres iniciatives pels drets humans, perquè és fonamental per fomentar la cohesió."

Philip Sandberg, alcalde de Lund, Suècia

↑ **Suècia, 2020.**
Reunió de la comunitat local entre Lund i el poble de Södra Sandby

"El 2001, la ciutat de Graz va esdevenir la primera ciutat europea de drets humans. Això suposa una gran exigència, que es posa a prova i s'ha de materialitzar dia rere dia. Se'ns demana que ens assegurem que es garanteixin els drets fonamentals, s'evitin les discriminacions i que totes les persones siguin tractades per igual, així com que garantim la protecció de les minories. Per a mi és un assumpte molt important i d'una gran significació, perquè és la base per conviure en pau i solidaritat."

Elke Kahr, alcaldessa de Graz, Àustria

Aporta valor ser una ciutat de drets humans?

En una ciutat de drets humans, el funcionariat electe ha de garantir una bona governança mitjançant uns estàndards elevats de rendició de comptes, transparència i participació pública en l'elaboració i l'aplicació de les polítiques. Això ajuda les administracions a ser més conscients dels valors universals i dels drets humans que han de respectar en tot allò que fan. També millora la confiança pública i el suport de la societat civil, dos elements clau per afavorir la creativitat i la innovació.

Fonaments, estructures i eines

El marc de les ciutats de drets humans analitza els fonaments, les estructures i les eines que poden ajudar les ciutats a integrar els drets humans d'una manera global i sostenible en la seva tasca.

Recopila una sèrie d'elements necessaris per fer-ho i que es poden aplicar de manera flexible i adaptar-se al context local i als recursos de la ciutat.

Les eines donen suport a les estructures, les quals, al seu torn, integren els fonaments (els drets i els principis) dins les activitats de la ciutat.

↓ Habitants de Nuremberg en una concentració contra l'extrema dreta al monument del Camí dels Drets Humans

RESUM DEL MARC

FONAMENTS

Compromisos de la ciutat amb els drets humans

1. Respectar, protegir i complir els drets i les llibertats que figuren en la Carta dels drets fonamentals de la UE i en el dret de la UE
2. Protegir, respectar i complir les normes internacionals de drets humans
3. Complir els ODS de l'ONU i l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible
4. Contribuir als mecanismes internacionals de seguiment

ESTRUCTURES

Mecanismes i procediments per integrar els drets humans en les tasques quotidianes

5. Adoptar una declaració per ratificar el compromís de la ciutat amb els drets humans
6. Nomenar una persona representant electa en matèria de drets humans
7. Establir una oficina o departament de drets humans
8. Establir un consell consultiu participatiu sobre drets humans
9. Establir una oficina per la no-discriminació o una sindicatura de greuges local
10. Publicar un informe anual sobre l'estat dels drets humans a la ciutat
11. Cooperar i establir associacions amb organismes nacionals, de la UE i internacionals de drets humans

EINES

Mètodes i recursos per ajudar en el treball a favor dels drets humans

12. Integrar els drets humans en el funcionament i les activitats de la ciutat
13. Aplicar un enfocament basat en els drets humans a totes les activitats de la ciutat
14. Desenvolupar coneixements mitjançant la formació i l'educació en drets humans
15. Tenir en consideració els drets humans en els processos de pressupostació i contractació
16. Definir i posar en pràctica un pla d'acció local de drets humans
17. Comprovar la compatibilitat de les decisions locals amb els drets humans
18. Fer el seguiment i l'avaluació del treball de la ciutat d'una manera participativa
19. Sensibilitzar les persones respecte als drets humans
20. Cooperar internacionalment i contribuir a l'intercanvi entre iguals i a l'aprenentatge mutu entre ciutats en matèria de drets humans

Fonaments —

Compromisos de la ciutat amb els drets humans

↑ Àustria, 2021.
Parlament de la Infància
i la Joventut de Viena

1 Respectar, protegir i complir els drets i les llibertats que figuren en la Carta de drets fonamentals de la UE i en la legislació de la UE

Els drets humans, la democràcia i l'estat de dret són els valors fundacionals de la UE. La Carta de drets fonamentals de la UE i la **legislació de la UE** els consagren. Són la base de les polítiques i dels programes de la UE. La Carta és la declaració de drets de la UE i inclou els 50 drets i llibertats de totes les persones que viuen a la UE. Els estats membres, incloses les administracions locals, estan obligats legalment a respectar la Carta quan actuen als àmbits del dret de la UE, implanten programes de la UE o fan servir fons de la UE.

COM?

Referiu-vos a la Carta quan feu sensibilització sobre els drets fonamentals per demostrar que la UE és, sobretot, una unió política de valors i drets.

Empreu **fons de la UE** per desplegar iniciatives que promoguin drets i valors.

Garantiu que l'Administració i tots els proveïdors de serveis compleixen la legislació de la UE.

EXEMPLE PRÀCTIC

Els compromisos de Viena amb els drets humans inclouen referències a instruments internacionals i de la UE, inclosa la Carta dels drets fonamentals de la UE.

RECURSOS CLAU

- **Programa "Ciutadania, igualtat, drets i valors" de la UE i el seu finançament**
- **Recursos de la UE relacionats amb la Carta**, FRA

2

Protegir, respectar i complir les normes internacionals de drets humans

COM?

Comprometeu-vos a complir tots els instruments internacionals de drets humans que hagi ratificat el vostre estat.

Remeteu-vos específicament als instruments internacionals (per exemple, la **Declaració universal dels drets humans** o el **Conveni europeu de drets humans**) a l'hora d'adoptar una decisió.

Coopereu amb experts/es i agents nacionals dels drets humans (com ara les institucions nacionals de drets humans o **INDH**, **organismes d'igualtat**, **sindicatures de greuges**) per estar al corrent dels avenços en drets humans.

RECURSOS CLAU

- **Llista d'instruments universals de drets humans**, Nacions Unides
- **Tractats del Consell d'Europa (CE)**

Els drets humans són normes legals universals que han de complir les autoritats públiques de tots els nivells de govern. Les ciutats, en comprometre's públicament amb els instruments internacionals de drets humans que ha ratificat l'estat on es troben, ratifiquen que protegiran i respectaran aquests drets i que els posaran al centre de la presa de decisions.

EXEMPLES PRÀCTICS

La declaració **Ciutat de la pau i dels drets humans de Nuremberg** es basa en la Declaració universal dels drets humans.

Els compromisos de Barcelona abasten tots els instruments relatius als drets humans i fonamentals i inclouen referències a la **Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat**.

Complir els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de les Nacions Unides i l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible

3

L'any 2015, la comunitat mundial (els 193 estats membres de l'ONU) va aprovar l'**Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible** i els seus **17 ODS**, amb la qual cosa es comprometia a garantir un creixement econòmic inclusiu, la inclusió social i la protecció del medi ambient. Els països signants també van acordar fomentar unes societats pacífiques, justes i inclusives mitjançant aquesta nova associació global. L'Agenda és una crida a l'acció concreta adreçada a les administracions nacionals i locals per acabar amb la pobresa, lluitar contra la desigualtat i fer front al canvi climàtic. Els 17 objectius i els més de **210 indicadors** tracten qüestions com la pobresa, la fam, la salut i el benestar, una educació de bona qualitat, les ciutats sostenibles i moltes més. Estan estretament vinculats als drets humans: de fet, l'Agenda i els ODS poden ajudar les ciutats a adoptar un enfocament més global i sostenible sobre els drets humans i crear oportunitats per establir noves associacions internacionals.

EXEMPLES PRÀCTICS

Utrecht és una **"Ciutat dels Objectius Globals"** que coopera amb les empreses locals per sensibilitzar la població sobre els seus drets i que supervisa els avenços en els ODS.

Diverses ciutats i regions com **Bonn** o **Espoo** o el **Govern basc** han dut a terme **revisions locals voluntàries** per avaluar el progrés de l'aplicació dels ODS.

COM?

Identifiqueu els departaments que treballen en els ODS i garantiu que les seves polítiques i mesures facin referència als drets humans.

Feu sensibilització sobre l'Agenda 2030 i els ODS i sobre com estan vinculats als drets humans.

Vinculeu les vostres iniciatives locals per impulsar els ODS amb les iniciatives nacionals.

RECURSOS CLAU

- **Ciutats de drets humans i els ODS**, Institut Raoul Wallenberg de Drets Humans i Dret Humanitari
- **"The 2030 Agenda through the eyes of the local and regional government associations" ("L'Agenda 2030 a través de la mirada de les associacions de govern local i autonòmic")**, PLATFORMA i el Consell de Municipis i Regions d'Europa

4 Contribuir als mecanismes internacionals de seguiment

COM?

Comproveu si les accions relacionades amb els drets humans de la vostra ciutat segueixen les recomanacions dels organismes internacionals.

Aprofiteu les recomanacions per posar-vos en contacte amb les vostres autoritats nacionals, directament o amb altres ciutats, per debatre les contribucions dels àmbits local i regional i les oportunitats de cooperació.

Contacteu els organismes nacionals (la vostra INDH, l'organisme d'igualtat o la sindicatura de greuges) per presentar iniciatives locals d'èxit. Destaqueu també quines qüestions dificulten la implantació local dels drets humans a les àrees identificades per les recomanacions (per exemple, el finançament, les legislacions nacionals, la manca de competències).

Els instruments internacionals han establert uns mecanismes de seguiment per garantir que els estats protegeixen i respecten els drets humans. Aquests mecanismes revisen que els estats compleixen les seves obligacions. Les autoritats nacionals són les responsables directes d'informar aquests mecanismes de seguiment. En la **Resolució 45/7** del 2020, el Consell de Drets Humans de l'ONU va animar els estats a implicar **les administracions locals** a treballar en aquests mecanismes, en particular, a l'hora de preparar comunicacions per a l'Examen Periòdic Universal (EPU). També s'encoratja els estats a promoure que les administracions locals apliquin les recomanacions pertinents en matèria de drets humans.

Com a part dels **procediments especials**, el Consell de Drets Humans ha designat diverses persones expertes independents per supervisar qüestions temàtiques. Aquests experts col·laboren amb les administracions locals durant les seves missions als països per preparar informes temàtics, per exemple.

▶▶▶

4

"Les agències, els fons i els programes rellevants de les Nacions Unides, així com els mecanismes regionals de drets humans, les institucions nacionals de drets humans, representants de la societat civil i altres parts interessades [estan convidats] a cooperar amb les administracions locals per donar-los suport a l'hora de complir les seves responsabilitats en matèria de drets humans."

Consell de Drets Humans de l'ONU, **Resolució 45/7**, administracions locals i drets humans.

EXEMPLES PRÀCTICS

El 2018, l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Drets Humans va demanar als estats i a altres agents que expliquessin el paper de l'administració local en la promoció i la protecció dels drets humans. Un ampli ventall d'organismes van enviar-hi **les seves aportacions**. Hi havia una INDH, organitzacions de la societat civil, xarxes de ciutats i diverses ciutats com **Barcelona**, **Budapest**, **Grigny**, **Nuremberg**, **Utrecht** i **Viena**. El 23 de febrer del 2022 es va obrir una nova **convocatòria per fer aportacions**.

RECURSOS CLAU

- L'**Índex universal de drets humans** de les Nacions Unides
- **Els mecanismes de seguiment** i **el seguiment fet al Congrés d'Autoritats Locals i Regionals**, del CE
- **La plataforma de ciutats de Ginebra, Geneva Cities Hub**, per donar suport a les interaccions de les ciutats amb agents internacionals amb seu a Ginebra, de l'Ajuntament i Cantó de Ginebra

Estructures —

Mecanismes i procediments per integrar els drets humans en les tasques quotidianes

↑ Àustria, 2019.

Acte amb la premsa de l'Informe de drets humans de Graz.

Adoptar una declaració per ratificar el compromís de la ciutat amb els drets humans

5

Adoptar una declaració, decisió o resolució des del nivell polític més alt (com ara el consistori mateix o un altre òrgan de govern) serveix per formalitzar el compromís de la ciutat amb els drets humans. Aquesta declaració pot incloure referències a instruments bàsics de drets humans i a mecanismes i eines per donar suport al treball en matèria de drets humans. També pot incloure referències als compromisos de respecte a l'estat de dret, la democràcia i la bona administració.

EXEMPLES PRÀCTICS

Barcelona, **Graz**, **Nuremberg** i **Viena** han adoptat declaracions en què es comprometen amb els drets humans.

L'Ajuntament de **Bilbao** va adoptar una **Carta de valors** que recopila 17 valors individuals i col·lectius, identificats després de consultar persones i associacions i que haurien de formar part de la vida a la ciutat (drets humans, solidaritat, confiança, sostenibilitat ambiental, participació, etcètera).

COM?

Impliqueu els agents locals en el procés de redacció, incloent-hi les organitzacions no governamentals (ONG), les organitzacions de base i les comunitats.

Contacteu des del principi amb representants electes i grups polítics per crear consensos.

Expliqueu la declaració internament i externa perquè la ciutat i els organismes locals puguin remetre-s'hi i utilitzar-la per ajudar a desplegar una cultura dels drets.

RECURSOS CLAU

- **"Human Rights City. A highly liveable city committed to values" ("Ciutat de drets humans. Una ciutat habitable i compromesa amb els valors")**, Ajuntament de Viena
- **Ciutat de drets humans. El model de Barcelona** (guia metodològica), Ajuntament de Barcelona

5
6
7
8
9
10
11

6

Nombrar a una persona representante electa en materia de derechos humanos

COM?

Garantiu que la qüestió dels drets humans s'inclou, específicament, en les competències d'aquesta persona representant electa al consistori.

Elaboreu materials informatius específics per a aquestes persones representants sobre els drets humans i com afecten la vida de la gent.

Aprofiteu qualsevol escenari de guanyar-guanyar per il·lustrar els beneficis que els drets humans ofereixen a la societat quan us referiu als drets humans o els expliqueu.

6
7
8
9
10
11

Els drets humans estan vinculats a nombroses activitats de la ciutat que impliquen diversos departaments, serveis i proveïdors de serveis externs. Hi ha el risc que el treball de les administracions locals en drets humans es faci de manera compartimentada, sense connexió entre si. Nomenar una persona representant electa local (o un comitè) dins el consistori o un altre òrgan de govern pot ajudar a:

— dirigir i coordinar activitats que, altrament, es farien de manera aïllada;
— explicar externament les accions en drets humans i els temes d'interès;
— supervisar els avenços i informar el consistori sobre la situació en matèria de drets humans.

EXEMPLES PRÀCTICS

L'Ajuntament de **París** ha creat una tinència d'alcaldia de **drets humans, integració i lluita contra la discriminació**.

El consistori de **Torí** ha establert una comissió de **drets i igualtat d'oportunitats**. Examina propostes i fa un seguiment de les activitats relacionades amb la igualtat de gènere i la protecció i la promoció dels drets sobre la dignitat i la llibertat de les persones.

Establir una oficina o departament de drets humans

7

Tenir una oficina o un departament especialitzat en drets humans dins l'Administració és una manera important de contribuir al treball en matèria de drets humans. Pot:

— donar suport a la programació d'activitats sobre drets humans;
— ser l'enllaç amb representants electes, l'Administració, la societat civil i les comunitats, inclosos els grups vulnerables;
— fer sensibilització en drets humans.

EXEMPLES PRÀCTICS

Nuremberg, **Torí**, **Viena** i la regió de **Västra Götaland** han establert departaments o oficines dels drets humans. Aquestes entitats ajuden les administracions locals a coordinar iniciatives o plans d'acció sobre drets humans, proporcionen assessorament i orientació en drets humans a la ciutat i al seu conjunt de dirigents, i fan sensibilització sobre els drets de les persones.

Bolonya va establir una política integral d'igualtat i no-discriminació com a part del **document de programació 2021-2023** de la ciutat. Una oficina i tres unitats especialitzades en drets humans garanteixen la implantació de les polítiques urbanes en matèria de *a*) polítiques de gènere, diversitat i drets del col·lectiu LGTBIQ, *b*) drets humans, nova ciutadania i cooperació internacional, i *c*) serveis interculturals.

COM?

Construïu espais de diàleg obert entre el funcionariat i les persones que s'enfronten a reptes relatius als drets humans (per exemple, infants i joves, gent gran, persones amb discapacitat, minories ètniques, persones sense llar, persones del col·lectiu LGTBIQ).

Incloeu, en el mandat de l'oficina, que ha d'aportar un enfocament transversal dels drets humans dins els serveis i els departaments municipals.

Feu sensibilització sobre els drets de les persones, els valors universals i l'estat de dret, també adreçada a grups professionals, com ara professorat, ens proveïdors de salut, organismes d'habitatge públic i personal de treball social.

RECURSOS CLAU

- **"Transparency and open government"** (guia pràctica sobre transparència i govern obert), del Congrés d'Autoritats Locals i Regionals del CE
- **"Child participation in local governance"** (guia sobre participació dels infants en el govern local), Unicef

8 Establir un consell consultiu participatiu sobre drets humans

COM?

Participeu en procediments de consulta estructurats amb agents diversos: societat civil, empreses i sindicats, associacions esportives i culturals, joves, barris, grups religiosos i ciutadania.

Fomenteu i faciliteu la participació activa (per exemple, fent reunions fora de l'horari de treball habitual i en llocs accessibles per a persones amb diversitat funcional).

Assegureu-vos d'informar les persones participants periòdicament sobre com l'Administració va incorporant les seves idees i suggeriments.

RECURSOS CLAU

- **Normes de participació i cocreació de l'OGP**, Aliança per al Govern Obert (Open Government Partnership)
- "**Innovative citizen participation and new democratic institutions: catching the deliberative wave**" ("Participació ciutadana innovadora i noves institucions democràtiques: aprofitant l'onada deliberativa"), de l'OCDE
- **Organització d'activitats interculturals i interreligioses: conjunt d'eines per a les autoritats locals**, Congrés d'Autoritats Locals i Regionals del CE

Els drets humans atenyen moltes qüestions complexes que afecten diversos agents locals. La població s'hi hauria d'implicar activament, ja que la participació és un element clau de l'enfocament basat en els drets humans (EBDH). Un consell consultiu que aplegui la ciutadania, representants electes, l'Administració local i la societat civil pot contribuir a defensar unes polítiques i accions locals que respectin els drets humans.

EXEMPLES PRÀCTICS

El Consell de drets humans de **Graz** està format per un conjunt d'agents locals i representants de la ciutat que fan un seguiment de la situació dels drets humans. Presenta un informe anual al consistori que informa dels problemes i les bones pràctiques de la ciutat, i també fa recomanacions.

A **Malmö**, el **Consell per a la Minoria Nacional Gitana** està compost per regidors/ores electes i representants d'ONG gitanes. Impulsa la participació de la comunitat gitana, ajuda a lluitar contra la discriminació i promou la cultura i la llengua gitanes.

Altres exemples inclouen el **Pacte de cooperació** signat entre **Bolonya** i les associacions locals LGTBIQ i la **Taula Rodona sobre Drets Humans** de **Salzburg**.

Establir una oficina per la no-discriminació o una sindicatura de greuges local

9

Els poders públics han de garantir no només que els drets humans es respectin i es compleixin sinó també que la ciutadania pugui tenir accés a suport, orientació i recursos quan els seus drets es vulnerin. Les ciutats poden establir una oficina per la no-discriminació per abordar les violacions dels drets humans, establir una sindicatura de greuges local o oferir una altra mena de recursos a la ciutadania.

COM?

Feu sensibilització a la població sobre els seus drets i com actuar quan es vulnerin.

Utilitzeu les estadístiques de l'oficina creada i de qualsevol altre servei local de suport a les víctimes per millorar el compliment dels drets humans per part de l'Administració local.

Valoreu la possibilitat de contractar mediació comunitària per millorar la inclusió social i ajudar a resoldre els conflictes entre comunitats.

EXEMPLES PRÀCTICS

Graz, **Nuremberg**, **Salzburg**, **Utrecht** i **Viena** han obert oficines per la no-discriminació.

A **València**, l'**Oficina de No Discriminació i Delictes d'Odi** contribueix a sustentar el marc de la ciutat per a la immigració i la interculturalitat (2019-2022). Dona suport a aquesta tasca formant el personal de la ciutat en drets humans, discriminació i odi.

A **Barcelona**, la tasca de l'**Oficina per la No Discriminació** rep el suport de l'**Observatori de les Discriminacions a Barcelona**. L'Observatori fa un seguiment dels drets humans i n'elabora un informe anual.

RECURS CLAU

- **El Pla d'acció de deu punts** i les **eines per a la igualtat** d'ECCAR, la Coalició Europea de Ciutats contra el Racisme

9
10
11

10 Publicar un informe anual sobre l'estat dels drets humans a la ciutat

COM?

Des del principi, identifiqueu indicadors sòlids i mesurables que puguin mostrar la repercussió en les polítiques de la ciutat.

No us centreu exclusivament en els problemes: incloeu també bones pràctiques i casos d'èxit.

Utilitzeu l'informe anual per generar un debat públic sobre temes de drets humans que siguin interessants per al públic general.

RECURS CLAU

- **"Manual on human rights monitoring. Chapter 13: Human rights reporting"**, ("Manual de vigilància dels drets humans. Capítol 13: Informes sobre els drets humans"), Nacions Unides

Els drets humans han de ser una part integral del treball de la ciutat. Per exemple, han d'estar presents en la prestació de serveis públics o en la gestió de l'espai públic, en l'atenció social i l'educació o en relació amb la participació en els afers públics i la vida social i econòmica. També es poden aplicar els drets humans al transport públic, al subministrament d'aigua i al clavegueram, al subministrament elèctric, al medi ambient, a la digitalització, a la cultura, i a les arts i els esports.

Establir un mecanisme per presentar informes anuals sobre l'acompliment d'una ciutat en matèria de drets humans permet a la seva administració controlar-ne els avenços, identificar les lliçons apreses i proposar activitats noves.

EXEMPLES PRÀCTICS

Des de fa anys, **Graz** i **York** presenten uns informes anuals sobre la situació dels drets humans en què figuren les aportacions dels ajuntaments i la societat civil.

L'**Observatori de les Discriminacions a Barcelona** publica des del 2018 un **informe anual** amb dades detallades sobre la discriminació i les accions i iniciatives dutes a terme per combatre-la, a més de suggeriments per a accions futures. L'informe es basa en la informació i l'experiència de l'**Oficina per la No Discriminació**, el centre de recursos de drets humans de la ciutat, i en diverses organitzacions de suport a les víctimes.

Cooperar i establir associacions amb organismes nacionals, de la UE i internacionals de drets humans

11

Els drets humans són una responsabilitat comuna de tots els nivells de govern. Així doncs, les associacions i la cooperació són clau per aplicar els drets humans amb èxit. Hi ha diverses organitzacions nacionals, de la UE i internacionals que poden donar suport a les ciutats en matèria de drets humans i cooperar-hi.

EXEMPLES PRÀCTICS

Torí coordina la **Xarxa italiana de regions, províncies autònomes i autoritats locals** (RE.A.DY). Aquesta xarxa ajuda a prevenir, combatre i superar la discriminació basada en l'orientació sexual i la identitat de gènere.

El 2021, **els Països Baixos** van llançar una **plataforma municipal de drets humans** com a part del **seu pla d'acció nacional**. És una iniciativa conjunta d'associació entre municipis, el món acadèmic i el Govern per facilitar l'intercanvi de pràctiques. A **Suècia**, una gran xarxa d'experts i expertes en drets humans locals i regionals es reuneix periòdicament per discutir qüestions sobre els drets humans i intercanviar pràctiques prometedores. La xarxa té el suport d'una **plataforma de cooperació per al desenvolupament operatiu i de polítiques**, establerta per l'Associació d'Autoritats Locals i Regions sueca en cooperació amb l'Institut Raoul Wallenberg.

►►►

COM?

Coopereu amb els vostres ens nacionals, el Govern, la INDH, l'organisme d'igualtat o la sindicatura de greuges, la societat civil i el món acadèmic en matèria de drets humans.

Compartiu les experiències i les lliçons apreses amb la UE i amb les organitzacions internacionals (per exemple, l'ONU, l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa, el CE i les institucions i organismes de la UE).

Coopereu amb altres ciutats i regions, per exemple, fent servir les xarxes en què participa la vostra ciutat.

11

A **Zagreb**, l'ajuntament va cooperar amb diverses associacions de persones amb discapacitat, la Universitat de Zagreb i el sector privat de les TIC per crear una aplicació mòbil que facilités l'accés de persones amb discapacitat a edificis, carrers i transport col·lectiu.

A Colònia, la **Iniciativa de Ciutats de Drets Humans** és una organització de base de caire independent que vol dur a terme accions relacionades amb els drets humans i mobilitzar la ciutat perquè esdevingui una ciutat de drets humans.

A **Noruega**, l'NHRI va organitzar un projecte per sensibilitzar les ciutats i les regions sobre les seves obligacions internacionals en matèria de drets humans i com complir-les, i sobre l'enfocament de les ciutats de drets humans.

Les ciutats d'**Agia Varvara** a Grècia, **Mátraverebély** a Hongria, i **Rakytník** i **Hrabušice** a Eslovàquia volien millorar les relacions entre les persones gitanes i la resta de la població. Aquestes ciutats van contribuir al projecte de l'FRA sobre el **Compromís local per a la inclusió de les persones gitanes** (projecte LERI). Cadascuna va dissenyar un projecte de recerca participatiu o d'acció centrat en el desenvolupament comunitari. El projecte de l'FRA va incloure, en total, **22 localitats** d'11 estats membres.

RECURS CLAU

- **Deu punts per impulsar una agenda comuna sobre governs locals i drets humans**, Oficina de Drets Humans de l'ONU - OACNUDH, i Ciutats i Governs Locals Units (CGLU-CSIPDHR)

↑ **Projecte LERI de l'FRA.**

Joves de la comunitat gitana discuteixen les relacions interètniques amb l'alcalde d'Agia Varvara, Grècia

Eines —

Mètodes i recursos per ajudar en el treball a favor dels drets humans

Integrar els drets humans en el funcionament i les activitats de la ciutat

12

Integrar els drets humans exigeix que es tinguin en compte d'una manera transversal en l'Administració i en el treball de la ciutat. La transversalitat en les estratègies, les polítiques, les decisions i les activitats quotidianes són essencials per a l'EBDH. També es pot relacionar amb altres temes específics, com ara la igualtat de gènere, que també es coneix com a "integració de la perspectiva de gènere".

EXEMPLES PRÀCTICS

L'**Associació d'Autoritats Locals i Regions sueca** ajuda els seus membres a integrar la **perspectiva dels drets humans** en la governança, la gestió i la prestació de serveis mitjançant l'educació en drets humans i una **plataforma digital**.

A Espanya, **Fuenlabrada** està integrant els **principis i els drets fonamentals** en la tasca de la seva policia local mitjançant la creació d'una unitat especialitzada, unes polítiques de diversitat i inclusió i unes mesures per lluitar contra els delictes d'odi. A més, la ciutat també està adquirint competències pel que fa als drets de diversos grups (com ara el col·lectiu LGTBIQ o les persones migrants) i aporta eines per a una actuació policial comunitària basada en els drets humans.

COM?

La millor manera de posar en pràctica la integració dels drets humans és que els i les líders de la ciutat la formalitzin i la sustentin.

Organitzeu debats interns als departaments per determinar la millor manera d'integrar-hi els drets humans i feu servir els casos d'èxit per ampliar aquesta estratègia.

Desenvolupeu una xarxa de contactes sobre drets humans per intercanviar-hi informació.

RECURSOS CLAU

- **Integració dels drets de la infància**, CE
- **Integració de la perspectiva de gènere en les autoritats locals: bones pràctiques,** d'ONU-Hàbitat

13

Aplicar un enfocament basat en els drets humans a totes les activitats de la ciutat

COM?

Compartiu amb altres ciutats l'experiència d'integrar l'EBDH al vostre funcionament.

Impliqueu algun expert o experta a l'hora d'integrar l'EBDH al funcionament de la ciutat.

Assegureu-vos que el treball de la ciutat es basa en els principis de l'EBDH pel que fa a les decisions i les polítiques: integració, igualtat i no-discriminació, participació, legalitat, rendició de comptes i transparència.

RECURSOS CLAU

- **Ciutat de drets humans. El model de Barcelona** (guia metodològica), Barcelona
- **"Frequently asked questions on a human rights-based approach to development cooperation"** ("Preguntes freqüents sobre l'enfocament de la cooperació per al desenvolupament basat en els drets humans"), Oficina de Drets Humans de l'ONU - OACNUDH
- **"Guiding principles for a human rights-based approach on public services"** ("Principis rectors per a un enfocament dels serveis públics basat en els drets humans"), presidència portuguesa del Consell de la UE

L'enfocament basat en els drets humans (EBDH) és un marc conceptual que ajuda a posar en pràctica el respecte i la protecció dels drets humans amb una sèrie de passos i activitats pràctics. Es fonamenta en un sistema de drets derivats de les normes i els reglaments internacionals. Aborda els resultats i el procés per aconseguir aquests resultats des de l'òptica dels drets humans.

EXEMPLES PRÀCTICS

La regió sueca de **Västra Götaland** es va basar en els principis de l'EBDH per dissenyar un **pla d'acció en matèria de drets humans** i altres projectes, incloent-hi un projecte d'atenció psiquiàtrica que ateny els pacients i el personal sanitari.

Amsterdam i **Hèlsinki** van prendre en consideració els principis de l'EBDH en matèria d'intel·ligència artificial, per exemple, en establir els **registres** sobre com utilitzar els algoritmes i els sistemes d'intel·ligència artificial.

El 2021, **Barcelona** va organitzar el seu primer **programa de pressupostos participatius**, en què van participar prop de 40.000 persones registrades, residents a la ciutat, de 14 anys en endavant.

Desenvolupar coneixements mitjançant la formació i l'educació en drets humans

14

La formació i l'educació en drets humans ajuden a desenvolupar capacitats i a dotar les administracions de la ciutat i altres agents locals dels coneixements i les habilitats que necessiten per protegir-los i aplicar-los. La formació pot adreçar-se a representants electes, personal directiu, personal general i grups professionals locals (per exemple, policia, professorat, personal sanitari, organitzacions d'habitatge protegit).

EXEMPLES PRÀCTICS

Bordeus ha creat un **segell de diversitat** per promoure les bones pràctiques en la selecció de personal, el desenvolupament professional, la contractació i la comunicació. La ciutat també ha posat en marxa una formació per al personal i ha introduït disposicions de diversitat en els processos de contractació.

Copenhaguen, en col·laboració amb **organitzacions professionals locals**, ha posat en marxa una sèrie de cursos de formació per a porters, guàrdies de seguretat i personal de discoteques, bars i restaurants per abordar la discriminació, evitar-la i desescalar possibles conflictes.

Nuremberg organitza **formacions** a escoles i **activitats d'educació en drets humans** per a joves i altres col·lectius, com ara les persones que treballen amb infants o gent gran, la policia, les forces armades i l'Administració.

COM?

Eviteu una formació tradicional en forma d'instruccions, que no estigui ben connectada amb el context específic, perquè pot ser ineficaç.

Integreu els drets humans en la formació inicial i general del conjunt de representants electes i del personal directiu i personal general de l'Administració.

Incidiu en els beneficis dels drets humans en la prestació de serveis.

RECURS CLAU

- **Curs de formació de desenvolupament de narratives de drets humans per combatre el discurs d'odi**, per a formadors/ores, del CE

15

Tenir en consideració els drets humans en els processos de pressupostació i contractació

COM?

Incloeu dades sòlides a la informació pressupostària per identificar quines àrees requereixen una acció pública.

Incloeu disposicions sobre el respecte i el compliment de les normes de drets humans en els reglaments de contractació pública.

No cal crear un nou procés pressupostari; només s'han d'integrar els drets humans en els procediments pressupostaris existents.

RECURSOS CLAU

- **"Realizing human rights through government budgets"** ("Com fer efectius els drets humans a través dels pressupostos governamentals"), Oficina de Drets Humans de l'ONU - OACNUDH
- **Què és la pressupostació des dels drets humans?**, Comissió Escocesa de Drets Humans
- **Contractació pública i drets humans** i el document **"Driving change through public procurement: A toolkit on human rights for procurement policy makers and practitioners"** ("Impulsar el canvi a través de la contractació pública: eines sobre drets humans per a responsables i professionals de les polítiques de contractació"), Institut Danès de Drets Humans

La pressupostació des dels drets humans significa tenir en compte els principis dels drets humans en totes les etapes de l'elaboració d'un pressupost. Així es garanteix que la dotació pressupostària contribuirà a les prioritats de la ciutat en matèria de drets humans. També ajuda a augmentar la participació de la gent, fet que millora la responsabilitat i la transparència. En els processos de contractació, les disposicions sobre drets humans garanteixen que els proveïdors externs prestin serveis que compleixin i respectin els drets humans.

EXEMPLE PRÀCTIC

Des del 2006, **Viena** inclou els pressupostos de gènere com a part de la seva **política d'integració de la perspectiva de gènere**. El procés analitza qui es beneficia de les assignacions pressupostàries i, per tant, ajuda a garantir que la planificació financera sigui equilibrada des de la perspectiva de gènere.

Definir i posar en pràctica un pla d'acció local de drets humans

16

La protecció i l'aplicació dels drets humans requereixen accions a curt i llarg termini. Un pla d'acció local ajuda a dissenyar i a dur a terme un conjunt d'accions, polítiques i iniciatives basades en les necessitats i preocupacions locals. En el conjunt s'hi han d'incloure objectius específics a curt i llarg termini, activitats per assolir-los i indicadors que ajudin a mesurar-ne la repercussió.

EXEMPLES PRÀCTICS

Madrid va establir un **pla estratègic local de drets humans per al període 2017-2019**. Abordava 22 objectius i drets en cinc àrees temàtiques i es va basava en consultes amb la ciutadania, l'Administració i la societat civil.

Bordeus té un **pla d'acció per lluitar contra la discriminació** que utilitza dades recollides en taules rodones i diàlegs amb persones i ONG i també a través d'una enquesta de l'Observatori d'Igualtat i Lluita contra la Discriminació.

A **Utrecht**, un **estudi del 2011** va ser el primer a examinar la intersecció entre el treball municipal i els drets humans. L'estudi va ajudar a cartografiar el treball de la ciutat i els drets humans i també va servir com a línia de referència.

COM?

Estabiu quina és la línia de referència actual avaluant la situació sobre el terreny; aquesta línia ha d'identificar les llacunes actuals en drets humans i permetre mesurar els avenços en el temps.

Impliqueu les parts interessades locals de dins i fora de l'Administració, inclòs el personal de cara al públic, per tal d'entendre què funciona millor i desenvolupar una copropietat i una corresponsabilitat.

Vinculeu el vostre pla d'acció local a les corresponents polítiques i estratègies nacionals, de la UE i internacionals.

RECURSOS CLAU

- **"Handbook on national human rights plans of action"** ("Manual sobre plans d'acció nacionals en drets humans"), Oficina de Drets Humans de l'ONU - OACNUDH
- Plans d'acció nacionals sobre els drets humans a la UE, FRA

17

Comprovar la compatibilitat de les decisions locals amb els drets humans

COM?

Busqueu assessorament expert per avaluar amb antelació la possible repercussió de les decisions sobre els drets humans.

Poseu-vos en contacte amb experts i expertes independents o especialistes en camps tècnics. L'assessorament independent és clau per a la credibilitat.

Assegureu-vos que el procés i els seus resultats siguin transparents.

Les administracions municipals i altres governs locals són garants dels drets. Això vol dir que han de garantir que totes les seves decisions, polítiques i accions han de complir els drets humans. Poden comprovar-ho de la manera següent:

— Assegurant-se que la seva feina respecta i aplica les obligacions establertes en la legislació nacional, de la UE i internacional.
— Autoavaluant les repercussions negatives i positives sobre els drets humans que podrien generar les mesures locals (*ex ante*).
— Establint mecanismes per avaluar qualsevol repercussió negativa i positiva que pugui afectar els drets humans i actuant-hi en conseqüència (*ex post*).

RECURSOS CLAU

- Recomanació sobre la **responsabilitat democràtica de les persones representants electes i dels òrgans electes a escala local i regional**, del CE
- Diverses **guies i llibrets**, com ara sobre els drets de vot locals o la prevenció de la corrupció, del Congrés d'Autoritats Locals i Regionals del CE

EXEMPLES PRÀCTICS

A **Graz**, el **Consell de Drets Humans** fa seguiment i informa anualment sobre drets humans, també durant les **campanyes electorals**, mitjançant una avaluació del compliment dels drets humans del material electoral, els discursos i les entrevistes de tots els partits polítics.

A **Swansea**, un **procés d'informació pública (scrutiny)** liderat per "regidors/ores d'informació pública" ajuda a demanar comptes a qualsevol membre del gabinet, a donar veu a la població i a millorar la prestació dels serveis públics.

Fer el seguiment i l'avaluació del treball de la ciutat d'una manera participativa

18

Les administracions locals han d'avaluar periòdicament com les seves polítiques i accions afecten els drets humans. Mitjançant els processos de seguiment i avaluació, les ciutats poden identificar les millors pràctiques, detectar problemes que requereixen més actuacions, ajudar a generar idees noves i augmentar la rendició de comptes i la transparència dels serveis públics. I tot això millora la confiança del públic.

EXEMPLES PRÀCTICS

El **Pla d'acció 2020-2021 contra la discriminació de Lund** es basa en una avaluació del pla del 2019-2020. Els comentaris d'estudiants, professorat i altre personal a través d'enquestes van contribuir a dissenyar el nou pla.

Bonn va utilitzar el marc dels **indicadors de les ciutats, districtes i municipis alemanys** per ajudar la ciutat **a fer el seguiment**, d'una manera transparent, dels seus avenços pel que fa als ODS.

COM?

Considereu quines són les millors pràctiques per fer el seguiment de les polítiques i avaluar-les en el vostre context local.

Utilitzeu els marcs d'indicadors existents (per exemple, els ODS) o els mecanismes de revisió sobre qüestions temàtiques (per exemple, la interculturalitat, la igualtat i la no-discriminació, els drets de l'infant o la inclusió de la comunitat gitana).

Impliqueu les persones beneficiàries i la societat civil en aquest procés.

RECURSOS CLAU

- **"Human rights indicators. A guide to measurement and implementation"** ("Indicadors de drets humans: una guia de mesurament i implantació"), Oficina de Drets Humans de l'ONU - OACNUDH
- **"Monitoring and evaluating national urban policy: A guide"** ("Seguiment i avaluació de la política urbana nacional: una guia"), ONU-Hàbitat
- **Índex de ciutats interculturals**, Programa de ciutats interculturals del CE

19 Sensibilitzar les persones respecte als drets humans

COM?

Expliqueu la història humana que hi ha darrere les estadístiques.

Identifiqueu "persones defensores" que puguin donar una veu autèntica al vostre missatge. Poden ser persones líders de la comunitat, persones influenciadores de les xarxes socials o persones els drets de les quals s'hagin vist afectats.

Recompenseu les iniciatives populars d'èxit (amb premis, guardons, distincions de drets humans, esdeveniments esportius o culturals).

RECURSOS CLAU

- **Eines per a discursos sobre drets humans**, CE
- **Narratives alternatives i comunicació inclusiva**, Programa de ciutats interculturals del CE
- **Explicacions positives: guia pràctica per fer front a la desinformació**, FRA

Per al compliment dels drets humans, cal tenir la confiança i el suport del públic. Les ciutats poden obtenir-los si expliquen i promouen eficaçment els drets humans amb campanyes generals de sensibilització i amb iniciatives específiques, per exemple, per a professorat, policies o professionals de la sanitat.

EXEMPLES PRÀCTICS

L'Estratègia BCN Antirumors de **Barcelona** és part essencial de l'enfocament integral de la ciutat per promoure la igualtat i lluitar contra la discriminació i l'odi. Aquesta estratègia ajuda a fer sensibilització i a desmentir rumors, prejudicis i estereotips, proporciona eines i recursos contra els rumors i fomenta el diàleg sobre les relacions interculturals.

Gdansk organitza cada any la **Setmana de la Democràcia**, durant la qual s'organitzen debats, tallers, trobades i projeccions per enaltir la participació, la democràcia i els drets humans. En cooperació amb el Comitè Europeu de les Regions, el 2021 la ciutat també va llançar el **Premi Alcalde Paweł Adamowicz**, que distingeix el coratge i l'excel·lència en la promoció de la llibertat, la solidaritat i la igualtat.

Defensar els drets humans mai ha estat tan important!

Les organitzacions internacionals de drets humans d'Europa han unit les seves forces amb l'FRA per presentar "Deu claus per explicar els drets humans d'una manera efectiva".

Es tracta de claus per treballar, per exemple, en com expressar valors compartits, crear coalicions, aprofitar l'esperança i liderar a través del llenguatge. Consulteu la **llista de reproducció** de vídeos (2021) i el **llibret** (2018).

Per exemple, en una campanya per **aturar l'explotació infantil**, l'agència de publicitat Glasnost, l'organització Hivos - People Unlimited i l'Ajuntament de La Haia van fer servir veus noves d'influenciadors d'Instagram per difondre el seu missatge. En "donar al seu missatge una veu autèntica", la iniciativa va arribar a més de 100.000 seguidors i va atraure l'atenció tant del públic jove com dels mitjans de comunicació tradicionals.

20

Cooperar internacionalment i contribuir a l'intercanvi entre iguals i a l'aprenentatge mutu entre ciutats en matèria de drets humans

Les ciutats i les administracions locals són laboratoris d'innovació per al treball en drets humans. Els intercanvis entre experts, els agermanaments entre ciutats i els intercanvis dins les xarxes poden ajudar a compartir reptes i solucions comunes, a afavorir l'aprenentatge mutu i a crear competències per "localitzar" els drets humans.

COM?

Les xarxes de ciutats que tractin temes diferents podrien identificar i incloure aspectes relacionats amb els drets humans.

El **programa Ciutadania, igualtat, drets i valors** de la UE proporciona finançament a les ciutats per crear capacitats, promoure valors, donar suport a la participació cívica, etcètera.

Les ciutats podrien plantejar-se col·laborar per idear un segell o un procés d'acreditació per a les ciutats que compleixin els requisits del marc de **ciutat de drets humans a la UE**.

RECURS CLAU

- Al final d'aquesta guia, s'enumeren les principals xarxes transnacionals.

EXEMPLES PRÀCTICS

El **Pacte de ciutats lliures** reuneix **Bratislava**, **Budapest**, **Praga** i **Varsòvia** per promoure la democràcia, el pluralisme, l'obertura i la diversitat cultural. El 2021, **vint ciutats** es van afegir a la iniciativa, entre les quals **Amsterdam**, **Barcelona**, **Florència**, **Frankfurt**, **Gdansk**, **Ljubljana**, **Mannheim**, **París**, **Rijeka**, **Stuttgart**, **Viena** o **Zagreb**. El pacte ajuda a acudir a la UE en àrees d'interès comunes, a posar recursos en comú i a oferir oportunitats de cooperació en diversos afers (per exemple, la sostenibilitat, la inclusió social, l'agenda digital).

El **Fòrum d'Afers Socials d'Eurocities** ha posat en marxa una plataforma digital per ajudar els membres de la seva xarxa a afavorir l'intercanvi d'informació sobre drets humans i la iniciativa de la ciutat dels drets humans.

Altres recursos útils

- **"A human rights-based approach to data"** (Un enfocament vers les dades basat en els drets humans), Oficina de Drets Humans de l'ONU - OACNUDH
- **Informe anual d'indicadors de drets humans**, Coalició de la Ciutat de Drets Humans de York
- **"Bringing human rights home: How state and local governments can use human rights to advance local policy"** (Portar els drets humans a casa: com poden els governs estatals i locals utilitzar els drets humans per proposar polítiques locals), Facultat de Dret de Columbia, Institut de Drets Humans
- **Com explicar els drets humans**, Xarxa Europea d'INDH
- **Premis Capitals Europees de la Inclusió i la Diversitat**, UE
- **"Five steps in the right direction - a human rights-based approach"** ("Cinc passos en la direcció correcta: un enfocament basat en els drets humans"), regió de Västra Götaland
- **Gender budgeting: Step-by-step toolkit** ("Pressupost de gènere: eines pas a pas"), Institut Europeu per a la Igualtat de Gènere
- **Principis rectors de Gwangju per a una ciutat de drets humans**, Fòrum Mundial de Ciutats de Drets Humans 2014 (Gwangju, Corea del Sud)
- **Manuals de drets humans** (sobre protecció de dades, drets de la infància, etcètera), FRA
- **"Human rights and local government. Lessons from human rights cities in Europe"** ("Drets humans i administració local: lliçons de les ciutats de drets humans d'Europa"), Centre de Drets Humans de la Universitat d'Essex
- **"Human rights-based approach to programming"** ("Enfocament vers la programació basat en els drets humans"), Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura - Unesco
- **Ciutats de drets humans**, People's Movement for Human Rights Education
- "Human rights cities and regions: Swedish and international perspectives" ("Ciutats i regions de drets humans: perspectives sueca i internacional"), Institut Raoul Wallenberg i l'Associació d'Autoritats Locals i Regions sueca
- **"Human rights cities indicators"** ("Indicadors de ciutats de drets humans"), Institut Raoul Wallenberg
- **"Human rights handbook for local and regional authorities. Volume 1: Fighting against discrimination"** i **"Volume 2: Social rights"** ("Manual de drets humans per a autoritats locals i regionals. Volum 1: lluita contra la discriminació" i "Volum 2: drets socials"), Congrés d'Autoritats Locals i Regionals del CE
- **Localització dels drets humans**, Centre Internacional per a la Promoció dels Drets Humans a Escala Local i Regional, sota els auspicis de la Unesco
- **"Indicators and data for human rights and sustainable development"** ("Indicadors i dades per als drets humans i el desenvolupament sostenible"), Institut Danès de Drets Humans
- **"Making rights real - a guide for local and regional authorities"** ("Fer realitat els drets: una guia per a les autoritats locals i regionals"), FRA

Selecció de xarxes transnacionals de drets humans

- **Coalició Europea de Ciutats contra el Racisme** (ECCAR, European Coalition of Cities against Racism)
- **Coalició Internacional de Ciutats Inclusives i Sostenibles** (ICCAR, International Coalition of Inclusive and Sustainable Cities)
- **Comissió d'Inclusió Social, Democràcia Participativa i Drets Humans, de Ciutats i Governs Locals Units** (UCLG-CSIPDHR, United Cities and Local Governments Committee on Social Inclusion, Participatory Democracy and Human Rights)
- **Eurocities**
- **Consell de Municipis i Regions d'Europa** (CEMR, Council of European Municipalities and Regions)
- **Assemblea de les Regions d'Europa** (AER, Assembly of European Regions)
- **Associació Europea per a la Democràcia Local** (ALDA, European Association for Local Democracy)
- **Estratègia de la UE per a la regió del Danubi**
- **European Forum for Urban Security** (EFUS, Fòrum Europeu per a la Seguretat Urbana)
- **Programa de Ciutats Interculturals** (CE)
- **Iniciativa de les Ciutats Amigues de la Infància**
- **Xarxa Rainbow Cities**
- **Xarxa de ciutats de DDHH** (Human Rights Cities Network)
- **Coalició de Ciutats pels Drets Digitals**

FRA EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

PROMOURE I PROTEGIR ELS VOSTRES DRETS FONAMENTALS A TOTA LA UNIÓ EUROPEA

FRA – AGÈNCIA DE DRETS FONAMENTALS DE LA UNIÓ EUROPEA
Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Viena – Àustria
TEL. +43 158030-0 – FAX +43 158030-699

fra.europa.eu

facebook.com/fundamentalrights
twitter.com/EURightsAgency
linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency

Aquest document ha estat traduit de l'anglès (*Human rights cities in the European Union – A guide to support local authorities in making human rights part of people's daily life*) per l'Ajuntament de Barcelona.
La FRA no es fa responsable d'aquesta traducció.

Ajuntament de Barcelona

Oficina de Publicacions de la Unió Europea